

## Overzicht acties en activiteiten tegengaan polarisatie en radicalisering en bevordering weerbaarheid 2002 - 2007

Tijdens het Algemeen Overleg over het Actieplan polarisatie en radicalisering d.d. 11 oktober jl. heeft de minister van BZK toegezegd een overzicht op te stellen van de diverse activiteiten en trajecten tegen polarisatie en radicalisering over de periode 2002-2007. Daarbij is toegezegd aan te geven welke acties en trajecten zijn afgerond en welke nog lopend zijn. Dit ook om recht te doen aan de positieve inzet op dit dossier in de afgelopen jaren.

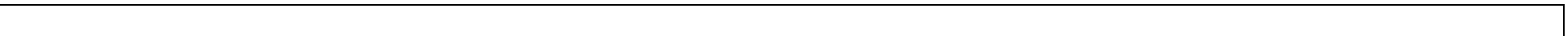
Onderstaand treft uw Kamer dit overzicht aan. Bij het opstellen is gekozen voor een iets bredere benadering dan alleen de specifieke acties en activiteiten tegen polarisatie en radicalisering. Dit ook op verzoek van uw Kamer. Ook trajecten ter bevordering van de weerbaarheid en maatschappelijke binding, projecten die de democratische rechtsstaat versterken, trajecten ter bevordering van democratiseringsprocessen in de Arabische wereld én projecten die bijdragen aan een betere arbeidspositie van kansarme jongeren zijn in dit overzicht meegenomen.

Aangezien de aanpak de afgelopen vijf jaar nog niet (volledig) integraal plaats vond<sup>1</sup>, treft u hieronder een rapportage aan per departement. Het betreft een overzicht van de activiteiten in dit kader van achtereenvolgens de departementen WWI, SZW, BuiZa, OCW en Justitie en BZK (incl. NCTb).

### Leeswijzer

A = afgerond project/ afgeronde actie

L = lopend project/ lopende actie



<sup>1</sup> Integrale aanpak is gestart vanaf augustus 2007 bij lancering actieplan polarisatie en radicalisering 2007-2011

<b>Ministerie voor Wonen Wijken en Integratie</b>		
<b>Projectnaam</b>	<b>Doelstelling</b>	<b>Kamerstuk</b>
<b>Nota actualisatie van de programma's Weerbaarheid en integratie:</b>	Het betreft de bevordering van kennis en deskundigheid, de vergroting van de weerbaarheid en de versterking van de binding. Hierna is per onderdeel de doelstelling aangegeven.	29754 nr 101 29 754 nr 27 29754 nr 74
<b><u>Bevordering van kennis en deskundigheid</u></b>	Een deel van de beleidsinzet is erop gericht de wetenschappelijke kennis op het terrein van radicalisering, polarisatie en vervreemding te vergroten. Deze kennis moet natuurlijk wel aankomen waar ze nodig is en daarom wordt aandacht besteed aan versterking van de competenties van bestuurders, eerste-lijns werkers en professionals om deze tendensen in vroegtijdig te herkennen en er adequaat op te reageren. De volgende activiteiten zijn door FORUM ontwikkeld:	
<b>Infodesk religie en maatschappij</b>	Behoeftonderzoek onder wethouders en ambtenaren gevolgd door vier masterclasses over sociale cohesie, migrantennetwerken en salafisme en op maat gesneden ondersteuningscontacten met aantal gemeenten.	A
<b>Internationale conferentie over de 'Dynamiek in het Islamitisch Activisme' (i.s.m de WRR)</b>	Startfase voor een serie bijeenkomsten/conferenties over perspectieven van een Europese islam. Daaropvolgend publicaties in de Arabische (internet)media om bij te dragen aan een positieve rol van Nederland aan de democratiseringsprocessen in de Arabische delen van islamitische wereld.	A
<b><u>Vergroting van de weerbaarheid</u></b>	Weerbaarheid tegen radicalisering: burgers bewust maken van de waarden van de democratische rechtstaat, religie beleven op een wijze die strookt met deze waarden en hoe actief deel te nemen in het publieke domein. Het beleid op dit terrein is er vooral op gericht de democratische voorhoede onder (allochtone) jongeren te versterken. Daarbij wordt ingezet op versterking van de krachten in de omgeving van jongeren (imams, werkgevers, andere	

	jongeren) voor ondersteuning bij het vinden van hun weg in de Nederlandse samenleving.	
<b>Summerschool (FORUM)</b>	Gedurende een week hebben 50 studenten van verschillende universiteiten en hogescholen een intensief programma over 'religie in de democratische rechtstaat' gevolgd bij het Instituut Clingendael.	A
<b>Training debat en dialoog (FORUM)</b>	Training om moslimjongeren (24) leiderschapskwaliteiten, communicatie- en debatvaardigheden te laten ontwikkelen.	A
<b>Tegengaan radicalisering door versterking van identiteit (LOM)</b>	Een groep van ca 50 orthodoxe en meer liberale moslimjongeren is een aantal weekenden bijgebracht om met elkaar de dialoog aan te gaan en een methodiek te ontwikkelen om om te gaan met radicalisering. Tijdens een slotbijeenkomst is deze gepresenteerd aan scholen, welzijnswerk en andere maatschappelijke organisaties.	A
<b>Voorlichting via website (LOM)</b>	Bouwen website voor een pluriform aanbod van informatie over de positie van de islam in de Nederlandse cq Westerse samenleving. Samenwerking tussen minderheden- en moslimorganisaties, imams, deskundigen en jongerensites.	L
<b>Mediaproject "Ahlan" (Maroc.nl)</b>	Om de aansluiting van moslimjongeren bij de mainstream nieuwsmedia te vergroten en hen te stimuleren deel te nemen aan het publieke debat, ontwikkelt Maroc.nl i.s.m. andere partners een speciale media-site. Ook wordt hen de kans gegeven zelf journalistiek werk te verrichten en zich voor te bereiden op een loopbaan in de wereld van de media.	L
<b>Studiedag imams (LOM)</b>	In navolging van het studieweekend in 2006 hebben imams op 3 studiedagen ervaringen met elkaar uitgewisseld over; het ontwikkelen van tools t.a.v. tegengaan radicale tendensen in de moskee, contacten met jongeren, verjonging van moskeebesturen, vernieuwing van preken, het betrekken van vrouwen bij moskeeorganisaties, verbetering van de contacten met de autochtone omgeving etc.	A

<p><b>Ondersteuning Vereniging van Imams in Nederland</b></p>	<p>De ViN heeft het initiatief genomen om hun (m.n. Marokkaanse) imams beter toe te rusten om een maatschappelijke bijdrage te kunnen leveren aan de integratie van moslimjongeren en om om te gaan met jongeren die dreigen te radicaliseren. I&amp;B heeft de ViN hierbij ondersteund.</p>	<p>A</p>
<p><b>Debattenreeks (MG-NN):</b></p>	<p>De federatie Milli Görüs Noord-Nederland heeft het thema radicalisering in discussies onder haar leden gebracht. Leden van MG zijn hierbij in debat gegaan met ambtenaren en bewoners van de gemeente om het gesprek aan te gaan over tendensen van polarisatie en radicalisering ter vergroting bewustwording en versterking van onderlinge contacten op lokaal niveau.</p>	<p>A</p>
<p><b>Essaywedstrijd</b></p>	<p>Om jongeren met elkaar in gesprek te brengen over de relatie tussen religie en identiteit heeft I&amp;B een opstelwedstrijd georganiseerd onder jongeren over de wijze waarop geloof en levensovertuiging een rol spelen in hun leven. Het winnende opstel is gepubliceerd in Trouw, met een bloemlezing uit de reacties.</p>	<p>A</p>
<p><b>de-radicaliseringsprocessen (FORUM en de Monitor Racisme &amp; Extremisme)</b></p>	<p>Doel van dit meerjarig project is het ontwikkelen van een instrumentarium om individuele leden uit de radicale groep "los te weken", onder meer door het individuele groepslid mogelijkheden te bieden uit de groep te treden. Uiteindelijk levert dit een raamwerk op voor een de-radicaliseringaanpak, die lokaal specifiek ingevuld en ter uitvoering gebracht kan worden. Gekozen is voor pilots die zich richten op rechts-extreme jongeren en islamitische extremistische jongeren.</p>	<p>L</p>
<p><b><u>Versterking van de binding</u></b></p>	<p>Onderzoek wijst uit dat jongeren die het pad van de radicalisering opgaan, vaak heel goed weten wat ze doen. In hun zoektocht naar zingeving, naar sociale erkenning en geborgenheid en naar politieke rechtvaardigheid verkennen ze meerdere alternatieven alvorens de radicale koers in te slaan (Buijs c.s., <i>Strijders van Eigen Bodem</i>, 2006). Er zijn omstandigheden waaronder jongeren meer vatbaar zijn voor radicale invloeden. Een belangrijke rol spelen hierbij de gezinssituatie van de jongeren, de stevigheid van de sociale kaders om hen heen en de binding</p>	

	aan de bredere Nederlandse samenleving. Diverse activiteiten zijn erop gericht deze sociale omgeving te versterken.	
<b>Netwerken Sociale Cohesie (FORUM)</b>	Om de maatschappelijke bijdrage vanuit de allochtone gemeenschappen te kunnen verbeteren zet FORUM het landelijk netwerk Sociale Cohesie op, dat bestaat uit een verzameling van inmiddels zes lokale netwerken (Helmond, Breda, Amsterdam, Parkstad, Den Bosch en Den Haag). <a href="http://www.socialecohesie.nl">www.socialecohesie.nl</a> .	L
<b>Project 'Brug over' (FORUM)</b>	De kloof tussen de generaties is een bekende oorzaak voor vervreemdingsverschijnselen onder migrantenjongeren. Dit project beoogt de dialoog tussen Marokkaanse jongens en vaders en tussen moeders en dochters te versterken. In een zestal steden zijn bijeenkomsten georganiseerd, met tussen de 50 en 600 mensen (ook van moskeebesturen en wijkorganisaties).	L
<b>Campagne Zelfbeelden (FORUM)</b>	In deze driejarige campagne worden jongeren uitgenodigd om met behulp van moderne technologieën de eigen visie op de identiteit van Nederland te verbeelden en met andere jongeren in dialoog te gaan. <a href="http://www.zelfbeelden.nl">www.zelfbeelden.nl</a>	L
<b>Viering 5 Mei en Project Tweede Wereld oorlog (LOM)</b>	Het project was erop gericht de betrokkenheid van etnische minderheden bij de gezamenlijke viering van de vrijheid te vergroten en burgers te informeren over de rol van etnische minderheden tijdens de Tweede Wereldoorlog.	A
<b>Media en maatschappij (LOM)</b>	In dit project gaan opinieleiders en sleutelfiguren uit de journalistiek, wetenschap en kunst en organisaties van individuen uit de gemeenschappen van etnische minderheden in gesprek over verbeteren van de beeldvorming en over diversiteit in het personeelbeleid en de werving van deskundigen.	L
<b>Jongerenconferentie (LOM)</b>	Doel van dit project is een fundamenteel gesprek op gang te brengen onder jongeren over de band die zij ervaren met de Nederlandse samenleving. Zodoende ontstaat beter inzicht in de factoren, ontwikkelingen en gebeurtenissen die deze band versterken, dan wel verzwakken. De bijeenkomsten monden uit in een beleidsadvies t.b.v. allochtone en autochtone jongerenorganisaties	L

<p><b>Vrouwennetwerken (LOM) en Vrouwensalon (FORUM)</b></p> <p><b>Jaar voor de interculturele dialoog 2008</b></p>	<p>Om de weerbaarheid en sociale binding te vergroten moet de emancipatie van vrouwen bevorderd worden. De Landelijk Overleg Minderheden-organisaties zijn middels diverse activiteiten bezig de netwerken onder vrouwen in de eigen achterban te versterken. FORUM organiseert 'Vrouwensalons' waarin in een vertrouwelijke sfeer gesprekken plaats vinden tussen moslima's over geloofszaken, over verschillende vormen van geloofsbelijdenis en de dilemma's die het leven binnen twee verschillende culturele achtergronden opwerpt.</p> <p>In het Europese Jaar voor de interculturele dialoog 2008 zullen de ministeries van OCW, WWI en Buitenlandse Zaken de kracht van cultuur, media, kunst en erfgoed inzetten om de dialoog in de samenleving aan te jagen en polarisatie en wij-zij denken tegen te gaan. Activiteiten zullen zich richten op de 40 aandachtswijken en speciale aandacht zal er zijn voor Turkije en Marokko als belangrijke herkomstlanden.</p>	<p>L</p>
<p><b>Ministerie van SZW</b></p>		
<p><b>Projectnaam</b></p>	<p><b>Doelstelling</b></p>	<p><b>Kamerstuk</b></p>
<p><b>Stimuleringsproj. Allochtone Groepen (SPAG)</b></p> <p><b>2005 – eind 2006 Breed Initiatief Maatschappelijke Binding</b></p>	<p><i>Doelstellingen SPAG</i></p> <p>De doelstellingen van de SPAG-regeling zijn als volgt geformuleerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ontwikkelen van methodieken waarmee etnische minderheden aansluiting vinden bij de arbeidsmarkt en reguliere toeleidende instellingen;</li> <li>• Bevorderen van doorstroom van etnische minderheden naar werk/scholing en vergroten van het bereik van het regulier (gemeentelijk) instrumentarium;</li> <li>• Implementatie van de succesvolle ervaringen van stimuleringsprojecten in het reguliere activeringsbeleid.</li> </ul> <p>In het kader van het Breed Initiatief Maatschappelijk Binding zijn afspraken gemaakt over acties ter verbetering van de arbeidsmarktpositie van niet-westerse allochtonen. Onderdeel van de voorgenomen acties vormde ook het opsporen en tegengaan van mogelijke vormen van discriminatie op de arbeidsmarkt.</p>	<p>Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 304, nrs. 1–2 70</p> <p>A</p>

<b>Banenoffensief vluchtelingen</b>	Vluchtelingenwerk Nederland heeft samen met de Stichting Emplooi, UAF en het CWI een banenplan voor vluchtelingen uitgewerkt om in drie jaar 2500 vluchtelingen te bemiddelen tot duurzame arbeid.	A
<b>Pilot ABU/CWI/gemeenten</b>	De brancheorganisatie van uitzendbureaus (ABU) en CWI hebben toegezegd een opzet te maken voor experimenten op een aantal locaties, om moeilijk bemiddelbare werkzoekenden die zich bij een uitzendbureau melden, via het CWI aan passende scholing of ander re-integratietraject te helpen.	A
<b>Coachingstraject hoogopgeleide allochtone jongeren</b>	Forum, De Baak en de Taskforce Jeugdwerkloosheid hebben gezamenlijk een coachingstraject voor hoogopgeleide allochtone jongeren opgezet om deze jongeren weerbaarder te maken en te introduceren in netwerken van ondernemers.	L
<b>Project «on stage»</b>	Op initiatief van Borea en de Taskforce Jeugdwerkloosheid hebben re-integratiebedrijven een VMBO school geadopteerd. Het project is ingegaan in het schooljaar 2005/2006.	A
<b>Coaching van VMBO jongeren</b>	De Taskforce Jeugdwerkloosheid werkt samen met Borea en het Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt (SBO) een voorstel uit om te bewerkstelligen dat jongeren op VMBO-scholen meer wegwijs worden gemaakt in hun arbeidsmarktperspectieven. Coaches uit het veld zullen jongeren onder hun hoede nemen om deze te helpen hun weg te vinden op de arbeidsmarkt.	L
<b>Gesprekken op de werkvloer</b>	De FNV heeft een instructieboek opgesteld en verspreid om het gesprek tussen autochtonen en allochtonen op de werkvloer (weer) op gang te krijgen. De FNV-bonden hebben kaderleden geschoold in het begeleiden van gesprekken tussen allochtonen en autochtonen. In de publieke sector worden bijeenkomsten georganiseerd, waarbij ook samenwerking is gezocht met CNV en Forum.	A
<b>Mobiliseren van personeelsfunctio-</b>	De Nederlandse Vereniging voor Personeelsmanagement & Organisatieontwikkeling (NVP), branche-organisatie van uitzendbureaus (ABU) en FNV hebben een voorstel uitgewerkt om door middel van een «warme overdracht»	A

<b>narissen</b>	van CV's door uitzendconsulenten aan personeelsfunctionarissen feitelijke verbeteringen aan te brengen in de arbeidsmarktmogelijkheden van allochtonen.	
<b>Uitbreiden adviestaak van de Commissie Gelijke Behandeling</b>	Naast de handhavingfunctie heeft de CGB ook een adviserende rol. De Commissie is meer aandacht gaan besteden aan haar adviesrol richting bedrijven. Bedrijven kunnen hiervan profiteren en kunnen hiermee handelingen in strijd met de Wet Gelijke Behandeling voorkomen.	A
<b>Bundeling rapportage discriminatie</b>	De Landelijke Vereniging van Anti Discriminatie Bureaus en Meldpunten heeft het initiatief genomen om de mogelijkheid te bezien klachten, meldingen en signalen, die bij verschillende organisaties binnenkomen, bij elkaar te brengen en daarover jaarlijks te rapporteren. Hiervoor is de samenwerking gezocht met een aantal organisaties zoals de Commissie Gelijke Behandeling. Het Landelijk Netwerk Diversiteitsmanagement heeft een belangrijke rol vervuld bij het verspreiden van de good practices die deze initiatieven opleverden.	A
<b>Ministerie van Buitenlandse Zaken</b>		
<b>Projectnaam</b>	<b>Doelstelling</b>	<b>Kamerstuk</b>
<b>Samenwerkingsprogramma versterken kennis en dialoog met Arabische/ islamitische wereld</b>	Het versterken van de kennis van en dialoog met de Arabische/islamitische wereld via een samenwerkingsprogramma tussen verschillende Nederlandse ambassades (en directies van het Ministerie van Buitenlandse Zaken) en (Nederlandse) onderzoeks- en kennisinstellingen. Het programma concentreert zich op onderzoek naar ontwikkelingen in de moslimwereld die relevant zijn voor het Nederlandse beleid. Het programma is begonnen in 2006 en zal lopen t/m 2011. Doelgroep is in de eerste plaats het ambassadepersoneel. Wetenschappelijke inzichten en beleid zullen met dit programma vervlochten dienen te geraken.	L
<b>Project 'Towards a Participatory Society - A European-Arab Dialogue' van de</b>	Dit project beoogde een platform te creëren waarin wetenschappers, politici en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld uit de Arabische wereld, Europa en de VS de mogelijkheden bespreken om democratiseringsprocessen in het Midden-Oosten te bevorderen.	A
	wetenschappers, politici en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld uit de Arabische wereld,	



<p><b>International Dialogues Foundation (IDF). Het liep van januari tot juni 2004.</b></p>	<p>Europa en de VS Het project omvatte een serie thematische workshops met daarop telkens aansluitende symposia.</p>	
<p><b>Pilgrims: Hoofdredacteurs conferentie in Noordwijk in december 2006</b></p>	<p>Doelstellingen</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Het leggen van een goede (verder uitgewerkte) basis voor toekomstig onderling contact;</li> <li>2. Wederzijds een beter inzicht verwerven in de beperkingen die lokaal gelden voor de journalistiek;</li> <li>3. Uitstraling van behaalde voorgaande twee doelstellingen naar het bredere publiek via publicaties/programma's.</li> </ol> <p>Doelgroep;</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Hoofdredacteurs van grote dagbladen en nieuwsprogramma's op radio en tv (inclusief RNW);</li> <li>2. Hoofdredacteurs uit islamitische landen (zoals Egypte, Libanon, Marokko) en Nederland, alsmede het Verenigd Koninkrijk (BBC World Service), Duitsland, Frankrijk, Italië en Spanje</li> </ol>	<p>A</p>
<p><b>New York University-Dialogues</b></p>	<p>Conferentie over 'Muslim Youth and Women in the West' in Salzburg van 13 tot 17 mei 2007 Conferentie richtte zich op moeilijkheden en gezamenlijke problematiek van moslimvrouwen en -jongeren en hun gastlanden in West-Europa en Amerika. De nadruk lag op vier thema's: veiligheid, Europese islam, politieke integratie en best practices in de V.S. en Europa.</p>	<p>A</p>
<p><b>Salafisme Conferentie (Radboud Universiteit en ISIM)</b></p>	<p>Driedaags congres over Salafisme 28 t/m 30 september 2007 Doelgroep: academici en beleidsmedewerkers</p>	<p>A</p>
<p><b>Lezingenreeks</b></p>	<p>Doelstelling: Met de internationale lezingenreeks is beoogd om kennisuitwisseling en dialoog tussen niet-moslims</p>	<p>A</p>

<p><b>Ramadan Festival 2007</b></p>	<p>en moslims te stimuleren. Doelgroep: De lezingen waren voor een breed publiek toegankelijk, net zoals de andere activiteiten gedurende het Ramadanfestival.</p>	
<p><b>Free Voice 'Open Podium' en 'Arab European Media Blog'.</b></p>	<p>Website over media, journalistiek en perswetgeving in de MENA-regio. Doel is kennis en ervaring uitwisselen op deze gebieden. Nadruk ligt op het faciliteren van contact tussen Arabische journalisten, het verstrekken van informatie over persvrijheid en relevante wetgeving en het aanmoedigen van debat over media in de Arabische regio. Doelgroep bestaat voornamelijk uit mediaprofessionals uit de Arabische wereld. Daaraan gekoppeld is het blog. Waarvan het doel is een duurzaam netwerk te creëren van hoofdredacteuren van vooraanstaande Europese en Arabische media. Project loopt nog tot augustus 2008.</p>	L
<p><b>Tweedaagse conferentie van Westerse en islamistische hoofdredacteuren</b></p>	<p>Doel: het leggen van een goede basis voor toekomstig onderling contact en wederzijds inzicht te verwerven in de lokaal geldende beperkingen voor de journalistiek. Doelgroep: hoofdredacteuren van westerse en Arabische grote dagbladen en nieuwsprogramma's op radio en tv. Inhoud: discussies in werkgroepen over wederzijdse beeldvorming.</p>	A
<p><b>Marokko-Democratie, Islam and the Media</b></p>	<p>Doel: Bijdragen aan het democratiseringsproces in Marokko door versterking van de professionaliteit van de media, in het bijzonder m.b.t. het debat over de rol van het islamisme in de Marokkaanse maatschappij Inhoud: activiteiten ter bevordering van onderzoeksjournalistiek, verbetering curriculum van journalistenopleiding, versterking van rol van uitgevers van dagbladen, aanmoediging van media professionalisering over onderwerpen als de politieke islam en organisatie van debatten over islamisme in Marokko.</p>	L
<p><b>Marokko-conferentie (15-20 juli 2007)</b></p>	<p>Doel: bevorderen dialoog en onderzoeken mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van tegengaan radicalisering en terrorisme.</p>	A

	Doelgroep: Marokkaanse tegenhangers van o.a. BZ, BZK, Justitie, NCTb, AIVD, Kmar, banken en gevangenen. aan follow-up wordt gewerkt.	
<b>Ministerie van OCW</b>		
<b>Projectnaam</b>	<b>Doelstelling</b>	<b>Kamerstuk</b>
<b>Burgerschap, sociale integratie en omgang polarisatie en radicalisering</b>	<p>Scholen hebben op grond van de <b>kerndoelen</b> en andere wettelijke voorschriften de verplichting in het onderwijs aandacht te besteden aan onder meer kennis van en beeldvorming over de verschillende culturen en levensbeschouwingen in ons land, het belang van wederzijds respect daarbij, democratische bewustwording, de gezamenlijke, recente geschiedenis, omgaan met bronnen in de media (waaronder internet) en debatvaardigheden. Hiervoor worden dan ook <b>leermiddelen</b> ontwikkeld door (educatieve) uitgevers.</p> <p>Het Kabinet is in aanvulling hierop bereid de <b>wenselijkheid en de mogelijkheden te verkennen</b> voor een <b>ondersteuningsfunctie voor docenten</b> bij de uitwerking van kerndoelen die gericht zijn op Burgerschap en Sociale Integratie, alsmede voor ruimte voor aandacht in de docentenopleidingen voor het omgaan met polarisatie en radicalisering.</p>	L
<b>Versterking van de weerbaarheid van moslimgemeenschappen tegen polarisatie en radicalisering</b>	Formuleren en uitvoeren van een aanpak ter versterking van de vaardigheden van imams en geestelijk bedienaren in de gevangenis, de krijgsmacht en de zorg, om weerwoord te kunnen geven tegen radicalisme. Aanpak gereed sinds 01-04-2007. (NCTb ism DJI)	A
<b>Bevorderen van burgerschap en sociale integratie</b>	Scholen voor primair en voortgezet onderwijs hebben sinds 2006 de wettelijke opdracht om actief bij te dragen aan burgerschap en sociale integratie. Ook moeten zij met de gemeente afspraken maken over de bijdrage die zij leveren om integratie te bevorderen en segregatie tegen te gaan.	L

<b>'onderwijs in burgerzin'</b>	De Stichting Leerplanontwikkeling ( SLO ) heeft leerlijnen en tussendoelen ontwikkeld voor het thema 'burgerschap', bestemd voor het primair onderwijs en onderbouw voortgezet onderwijs.	A
<b>'burgerschapsvorming in de basisschool'</b>	De Stichting Eduniek Utrecht, de Universiteit Utrecht en de Stichting Primair Openbaar Onderwijs Utrecht hebben een ontwikkel- en onderzoeksproject uitgevoerd onder de titel 'burgerschapsvorming in de basisschool', met als doel om een leerplan voor democratisch burgerschap in de basisschool te ontwikkelen.	A
<b>goede voorbeelden</b>	De KPC-groep (Katholiek Pedagogisch Centrum) is enige jaren geleden in opdracht van OCW begonnen met het verzamelen van goede voorbeelden. Scholen kunnen daar ook terecht voor ondersteuning van hun initiatieven.	A
<b>European Year of Citizenship through Education'</b>	2005 werd door de Raad van Europa uitgeroepen tot 'European Year of Citizenship through Education'. Op <a href="http://www.burgerschap2005.nl">www.burgerschap2005.nl</a> zijn (Europese) publicaties en handreikingen te vinden. Hier kunnen scholen terecht voor het laatste nieuws, good practices en lesmaterialen.	A
<b>Mentoring en coaching</b>	<p>Veel scholen zetten inmiddels mentoren en coaches in om allochtone leerlingen te begeleiden. Mentoren, allochtoon én autochtoon, kunnen een brug slaan naar allochtone leerlingen. Scholen kunnen de middelen die zij ontvangen voor leerlingbegeleiding inzetten om mentoren of coaches aan te trekken.</p> <p>OCW wil mentoring en coaching stimuleren door een kleinschalig expertisecentrum in te stellen dat als opdracht krijgt om de methodiek van mentoring en coaching verder te ontwikkelen en om lokale initiatieven te adviseren en te ondersteunen. Enkele taken van het expertisecentrum zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• bijdragen aan de verdere ontwikkeling van expertise op het gebied van mentoring en coaching;</li> <li>• meer bekendheid geven aan het instrument van mentoring en coaching;</li> <li>• een bijdrage leveren aan het uitwisselen van 'good practices';</li> <li>• handreikingen doen aan lokale initiatieven en deze verder stimuleren.</li> </ul>	A

<p><b>Onderzoek</b></p>	<p>In 2006 begint het NWO / NICIS een onderzoek naar 'Interculturele verhoudingen en radicalisering in het onderwijs'. Dit onderzoek is bedoeld als verdieping en verbreding van de quick-scan die in Amsterdam is uitgevoerd. Doel van het onderzoek is om concrete aanbevelingen te doen waarmee we interculturele verhoudingen binnen het onderwijs kunnen bevorderen en radicalisering tegen kunnen gaan. Dit onderzoek moet scholen handvatten bieden om in de dagelijkse praktijk positief in te spelen op interculturele verhoudingen. Hierover vindt afstemming plaats met het ministerie van Justitie/V&amp;I die het WODC opdracht heeft gegeven onderzoek te doen naar de interetnische contacten tussen scholieren in het voortgezet onderwijs.</p> <p>Daarnaast startte OCW op advies van de Onderwijsraad een onderzoek naar de specifieke rol die onderwijs kan spelen bij integratie van burgers en welke initiatieven of onderwijskundige benaderingen daaraan bijdragen.</p>	<p>A</p> <p>A</p>
<p><b>Imamopleidingen</b></p>	<p>De motie van het kamerlid Sterk c.s. (20 200 VI; motie 155; 2004) verzocht de regering om snel een Nederlandse imamopleiding op te zetten, omdat in Nederland opgeleide imams noodzakelijk zijn voor de intergratie van de moslimgemeenschap .</p> <p>Naar aanleiding van deze motie heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 17 januari 2005 de universiteiten opgeroepen met plannen te komen voor wetenschappelijke islamopleidingen en opleidingen tot 'Geestelijk Verzorger Islam'. Beide opleidingen zouden op termijn kunnen dienen als basis voor een ambtsopleiding voor imam. Mede op basis van het advies van deskundigen uit het veld heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 1 februari 2005 besloten het plan van de Vrije Universiteit Amsterdam (VU) subsidie toe te kennen voor de periode 2005-2010. De Vrije Universiteit is september 2005 met de masteropleiding "islamitisch geestelijk verzorger" gestart en heeft tegelijkertijd zelf het initiatief genomen voor de start van een op deze master aansluitende bacheloropleiding.</p> <p>Daarnaast heeft de Universiteit Leiden bij een tweede subsidieronde een plan ingediend voor een bachelor en een master "islamitische theologie". De inhoud en opzet sluiten aan bij wat er in islamitische landen gebeurt en kan daarom een goede basis vormen voor een imamopleiding. De Universiteit Leiden krijgt dan ook subsidie voor de periode 2006-2010.</p> <p>Op 29 april 2005 is de "Beleidsregel projectsubsidie ontwikkeling imamopleidingen" gepubliceerd. Daarvoor</p>	<p>L</p> <p>A</p>

<p><b>Programma Mediterrane en Arabische Wereld</b></p> <p><b>Kosmopolis</b></p>	<p>werken het ministerie van OCW en het ministerie van Justitie/V&amp;I inhoudelijk en financieel samen. Met de subsidieregeling werden organisaties uitgenodigd om voorstellen in te dienen voor de ontwikkeling van een curriculum voor een imamopleiding en een beroepsprofiel voor imams. Belangrijke voorwaarde was de samenwerking tussen een erkende onderwijsinstelling en (een) islamitische koepelorganisatie(s). Hogeschool INHOLLAND en vijf islamitische koepelorganisaties zijn inmiddels ver gevorderd met het ontwikkelen van een gezamenlijk curriculum voor een Bachelor-imamopleiding. De opleiding startte in september 2006 bij INHOLLAND.</p> <p>Tegengaan polarisatie: Het programma Mediterrane en Arabische Wereld is een initiatief van de ministeries van OCW en Buitenlandse Zaken. Het beoogt de uitwisseling te versterken tussen enerzijds Nederlandse culturele instellingen en anderzijds instellingen in het Midden Oosten en Marokko. Dergelijke uitwisseling vergroot het blikveld van onze culturele instellingen richting de Arabische wereld en draagt daarmee bij aan de dialoog in Nederland.</p> <p>Tegengaan polarisatie: Kosmopolis is een initiatief van de ministeries van OCW en Buitenlandse Zaken. Kosmopolis wil de dialoog voeden tussen bevolkingsgroepen met uiteenlopende culturele achtergronden. Erfgoed van immigranten, culturele en media-uitwisseling met herkomstlanden (Turkije, Marokko, Suriname en Antillen) en inzet van de media in Nederland zijn daarbij de spil. Kosmopolis is nu actief in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht.</p>	<p>L</p> <p>L</p>
<p><b>Justitie en BZK (incl. NCTB)</b></p>		
<p><b>Projectnaam</b></p>	<p><b>Doelstelling</b></p>	<p><b>Kamerstuk</b></p>
<p><b>Verbreding lokale aanpak radicalisme en radicalisering</b></p>	<p>Gemeenten ondersteunen bij de aanpak polarisatie en radicalisering.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Rol en inzet gemeenten: Informatie-uitwisseling op lokaal niveau, hindermacht en subsidiesfeer.</li> <li>▪ Stimuleren en ondersteunen van gemeenten door rijk: informatiebijeenkomsten, netwerk met website, vraagbaak / helpdesk, handreiking voor gemeenten, internationale casuïstiek.</li> <li>▪ Juridisch instrumentarium in strafrecht</li> <li>▪ Civiel en bestuursrecht: verbodenverklaring en handhavingperspectief;</li> </ul>	<p>29 754 nr.30 29 754 nr.73 29 754 nr.94 29 754 nr.100</p> <p>L</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Overig instrumentarium: bijv. verbod op uitoefening beroep, antidiscriminatie</li> </ul>	
<b>Opleidingen politie Basistraining radicalisering en terrorisme</b>	<p>Interactieve groepstraining ter vergroting van de signaalbewustwording radicalisering en terrorisme. Als model wordt hiervoor het zogenaamde 3 I en 6 V model gebruikt. Daarnaast wordt aan de hand van (regiogebonden) casuïstiek bewustwording tav het radicaliseringsproces in de eigen regio bevorderd.</p> <p>Bestemd voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Leidinggevendend zodat zij bekend zijn met de werkzaamheden van hun personeel en hierop kunnen coachen.</li> <li>- De executieve politieambtenaar belast met de uitvoering van verschillende politietaken.</li> <li>- Administratief en technisch personeel met publiekscontacten</li> </ul>	L
<b>Radicaliseringshaard- gerichte aanpak</b>	<p>Gezamenlijke en gecoördineerde multidisciplinaire aanpak van landelijke en lokale overheden aan de hand van bestaande bevoegdheden en instrumenten.</p> <p>Belemmeren, tegengaan en indammen van individuele radicaliseringprocessen én weghalen voedingsbodems die kan leiden tot (dreiging) van een terroristische aanslag.</p>	<p>29 745 nr. 24 29 754 nr.60</p> <p>29 754 nr.61 29 754 nr.73 29 754 nr.94 29 754 nr.100</p> <p>L</p>
<b>Onderzoek Eerstelijns werkers</b>	<p>Onderzoek eerstelijns werkers bij het tegengaan van polarisatie en radicalisering.</p> <p>Doelstelling: inzicht krijgen in de huidige en gewenste praktijk van eerstelijns werkers bij het herkennen van signalen van polarisatie en radicalisering en het ondernemen van actie daarop. Hierbij moet inzichtelijk worden gemaakt welke signalen eerstelijns werkers benoemen, welke actie daarop wordt ondernomen en welke ondersteuning gewenst is.</p> <p>Onderzoek is afgerond eind 2007.</p>	L
<b>Aanpak internet</b>	<p>Bestrijding van het gebruik van internet voor radicale en terroristische doeleinden.</p> <p>Er zijn activiteiten in gang gezet met name gericht op verkrijging van meer zicht op aard en omvang van de</p>	<p>29 745 nr. 24 29 754 nr.60</p>

	<p>problematiek.</p> <p>Er worden projecten uitgevoerd op het terrein van monitoring en surveillance op het internet.</p> <p>Ook is het meldpunt cybercrime (<a href="http://www.meldpuntcybercrime.nl">www.meldpuntcybercrime.nl</a>) opgericht en wordt er een breed toepasbare methodiek ter blokkering van content op het internet ontwikkeld.</p>	<p>29 754 nr.73</p> <p>29 754 nr.94</p> <p>29 754 nr.100</p> <p>L</p>
<b>Strategie Nationale Veiligheid</b>	<p>Rijksbrede analyse naar dreigingen voor de nationale veiligheid, (o.a.) op terrein van polarisatie en radicalisering</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- scenario-ontwikkeling naar voorstelbare manifestatievormen van polarisatie en radicalisering in Nederland op middellange termijn</li> <li>- inbreng in scenario's nationale risicobeoordeling</li> </ul>	<p>L</p>
<b>EU actieplan Radicalisering Rekrutering</b>	<p>Aanvulling van EU op nationale initiatieven</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- praktische maatregelen, met aandacht voor noodzakelijke betrokkenheid van lokale moslimgemeenschappen.</li> <li>- EU communicatiestrategie</li> <li>- Conferentie met media, religieuze leiders en experts</li> </ul>	<p>29 754 nr.73</p> <p>29 754 nr.94</p> <p>29 754 nr.100</p> <p>L</p>